

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת אמור

ו' באייר

הפטרה: "והכהנים והלוויים בני צדוק וגו'" (יחזקאל מד, טו-לא).
פרקי אבות - פרק ב.

יום שני

ח' באייר

תענית 'שני' קמא. בימינו אלה, אין נוהגים בתעניות בה"ב, גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי

למרות שהעניין נפסק בשו"ע הבי"ב ובשו"ע אדמו"ר הזקן (בסימן מיוחד, אור"ח סי' תצב), וסיבתו: "לפי שחוששין שמא מתוך משתה ושמחת המועד באו לידי עבירה". ולפני כמאה שנה התרעם

החסידים. כמובן, הנוהגים להתענות - ימשיכו במנהגם הטוב, ואין להתיר להם אלא לצורך, כמו חולשת בריאות הגוף; אך חובת הכול היא להוסיף ב'ימי רצון' אלו בקו השמחה בגלוי, ב'פיקודי ה' ישרים, משמחי לב"².

יום חמישי

י"א באייר

תענית 'חמישי'.

הגרה"ע גרודזנסקי ז"ל בוילנא על רב גדול (שזולזל בחסידים) "שהנהיג כמה קולות בסדר דבה"ב וי"כ קטן..." (ראה מבוא לקונטרס ומעין עמ' 25).

(2) 'התוועדות' תשמ"ח ח"ג עמ' 258 ואילך, וראה שם ביאור טעמו של דבר - אם כי הרבי נשיא דורנו בעצמו הקפיד להתענות בתעניות אלו.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק, בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קלח

ערב שבת קודש

פרשת אמור

ה' באייר התשע"ו

שנת ה'קהל

יוצא לאור על-ידי

צעירי אגודת חב"ד באה"ק

ספירת ובירור המידות

ספירה לפני העמוד

דרכם בקודש של הבעש"ט והרב המגיד היתה, שספירת העומר היה סופר כל אחד מהם, בזמן נשיאותו, בתור עובר לפני התיבה בבית הכנסת.

(ספר השיחות תש"רה'ש"ת, תש"ו עמ' 20)

כוחות מיוחדים לתיקון המידות

ביום הראשון של ימי הגבלה שנת תר"מ – ממשיך כ"ק אאמו"ר [הרש"ב] לספר – נכנסתי ליחידות אצל הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק [המהר"ש]. לאחר שענה לי בעניין היחידות הפרטית, כיבדני הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק בעניין פנימי ששמע מסבו – הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק צמח צדק – מה שאמר הוד כ"ק רבינו הזקן בסעודת לילה הראשון של חג השבועות תקנ"ז:

שבועות הוא זמן מתן תורה וזמן קבלת התורה. מתן תורה הוא על-ידי ההכנה של ספירת העומר, שמצוותה למימני יומי ולמימני שבועי. הפירוש הפנימי לכך, שמצוות ספירת העומר היא לברר ולהבהיר את עניין ירידת הנשמה, שמשביעין אותו תהי צדיק. ופירוש שובע הוא, הכוחות שניתנים מלמעלה לכל אחד לצורך תיקון המידות, שזהו עניין ספירת העומר, ועל-ידי כך – לא על-ידי מוחין – מגיעים לגילוי העצמות במתן תורה.

(ספר השיחות תש"רה'ש"ת, תש"ח עמ' 234)

באיזה מידה מומלאים את השליחות

החילוק בין הקרבת העומר עבור כלל ישראל על-ידי בית-דין לספירת העומר שעל-ידי כל אחד אחד – הוא החילוק בין הפעולה עבור כלל ישראל שנעשית על-ידי הרבי, נשמה כללית שכוללת את כל הדור, שהיא על דרך הקרבת העומר על-ידי בית-דין, לפעולה בטובת הזולת שנעשית על-ידי כל אחד ואחד שממלא שליחותו של הרבי, שהיא על דרך הספירה של כל אחד ואחד, החשבון שלו במילוי השליחות. ודוגמת ב' אופני הספירה (ספירת הימים שעברו אצלו, או ספירת הימים שעברו מהקרבת העומר על-ידי בית-דין) הם ב' אופנים בחשבון (ספירה) של מילוי שליחותו של הרבי: ישנו אופן שכל אחד עושה את החשבון הפרטי שלו – מה פעל הוא בתורה ועבודה, בנוגע לעצמו ובנוגע להזולת.

וישנו אופן שכל אחד עושה חשבון שמתייחס לנשיא הדור (על דרך הספירה להקרבת העומר על-ידי בית-דין) – באיזו מידה ממלא את השליחות של הרבי. כלומר, לא נוגע לו מעמדו ומצבו הפרטי, "וואָס טוט זיך מיט זיין נשמה" [=מה נעשה עם נשמתו], כי אם, מילוי שליחותו של הרבי. ויתירה מזה: במילוי שליחותו של הרבי גופא לא נוגע לו מידת ההצלחה שלו, כי אם, עצם העובדה שצריך למלא את שליחותו של הרבי.

וההוראה מזה – שאין לעשות חשבונות אישיים ("אייגענע חשבונות"), כי אם להתמסר לגמרי אל הרבי, ואז נעשים כל העניינים בכוחו של הרבי.

(תורת מנחם כרך א, עמ' 66-65)

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ה' באייר ה'תשע"ו – י"ב באייר ה'תשע"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ה' באייר	הל' מעלה פרק ב-ד.	הל' פסולי המוקדשין פרק יג.	מל"ת קיג.
ש"ק	ו' באייר	פרק ה-ז.	פרק יד.	מל"ת קיד.
א'	ז' באייר	פרק ח. לך אזבח וגו'. ספר הקרבנות והוא ספר תשיעי.. הל' קרבן פסח.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק טו.	מל"ת קיד. מ"ע נה. מל"ת קטו. קטז.
ב'	ח' באייר	פרק ג-ה.	פרק טז.	מ"ע נו. נו. נח.
ג'	ט' באייר	פרק ו-ח.	פרק יז.	מל"ת קכה. קכג. קכח. קכו. קכז. קכא. קכב.
ד'	י' באייר	פרק ט-י. הל' חגיגה.. בפרקים אלו.	פרק יח.	מל"ת קיז. קיט. קיח. מ"ע נג. נב.
ה'	י"א באייר	פרק ב-ג. הל' בכורות.. בפרקים אלו.	פרק יט.	מ"ע נד. מל"ת קנו. רכט. מ"ע טז. עט.
ו'	י"ב באייר	פרק ב-ד.	הל' עבודת יום הכפורים.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת קמז. קח.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ה' באייר	3:22	4:23	4:48	5:52	9:09	12:37	1:12	7:29.5	7:56
ש"ק, ו' באייר	3:21	4:22	4:48	5:52	9:09	12:37	1:12	7:30.2	7:57
א', ז' באייר	3:20	4:21	4:47	5:51	9:08	12:37	1:12	7:30.9	7:57
ב', ח' באייר	3:18	4:20	4:46	5:50	9:08	12:37	1:12	7:31.6	7:58
ג', ט' באייר	3:17	4:20	4:45	5:50	9:08	12:37	1:12	7:32.3	7:59
ד', י' באייר	3:16	4:19	4:44	5:49	9:07	12:37	1:12	7:33.0	8:00
ה', י"א באייר	3:15	4:18	4:44	5:48	9:07	12:37	1:12	7:33.6	8:00
ו', י"ב באייר	3:14	4:17	4:43	5:48	9:07	12:37	1:12	7:34.3	8:01

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
אמור	6:52	8:09	7:08	8:12	7:00	8:13	7:09	8:10
בהר	6:57	8:14	7:12	8:17	7:05	8:18	7:14	8:15

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
 עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט
 מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
 טל' 0722770100, פקס: 03-9606169, ISSN 0793-7474
 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הספירה – הכנה לעתיד לבוא

מה למדים מהעובדה שהעבודה הראשונה עם צאת ישראל ממצרים הייתה לספור? • שני עניינים מנוגדים לכאורה בעומר: הוא נחשב קרבן, שבו הלילה הולך אחר היום, אך הספירה היא באופן שהיום הולך אחר הלילה • כך גם לעתיד לבוא: הגילויים יהיו שלא בערך מלמעלה למטה, ועם זאת – ייקלטו בפנימיות על ידי זיכוכן ועבודה מלמטה למעלה • ומה ההוראה הנוקבת והישירה ביותר מעניין הספירה? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ב. באמת, מהוה ספירת העומר הכנה לא רק למתן תורה, שהוא מעין הגילוי דלעתיד, אלא הכנה גם לגילוי דלעתיד גופא. ידוע הדיוק בלשון הפסוק "כימי (לשון רבים) צאתך מארץ מצרים גו": היציאה ממצרים הייתה לכאורה ביום אחד, ט"ו בניסן? ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁷, ששלמות היציאה מ"מצרים" תושלם רק בגאולה העתידה בקרוב ממש, ועד אז ישנם עדיין מצרים וגבולים שמוכרחים להשתחרר מהם. מט"ו ניסן שנת ב' אלפים תמ"ח, ממשיכים בני ישראל לצאת ממצרים – ככל שנמשך הזמן הולכים בעילוי אחר עילוי⁸, ועד שבקרוב ממש תבוא הגאולה העתידה, שאז יצאו לגמרי ממצרים. העבודה הראשונה של בני ישראל מיד לאחרי היציאה מארץ מצרים, הייתה ספירה על דרך ספירת העומר⁹. והיינו, שספירת העומר היא הצעד

א. אודות מצות ספירת העומר נאמר הלשון בתורה¹: "תספרו חמשים יום". וידועה הקושיא²: הרי סופרים רק ארבעים ותשע ימים? ומבארים בזה, שבני ישראל על ידי הספירה שלהם, על ידי עבודתם, ממשיכים רק מ"ט שערי בינה – "שבעה שבועות תספר לך"³ (בחינת שבעת ימי הבניין); אבל בגלל שממשיכים על ידי עבודתם מ"ט השערים, נותנים להם מלמעלה גם שער החמישים (שהוא על דרך "שמיני" – למעלה משבעה (שבועות), שלכן, המשכת שער החמישים היא בחג השבועות, זמן מתן תורה, שבשעת מתן תורה היה מעין הגילוי דלעתיד⁴). ולכן נאמר "תספרו חמשים יום", כיון שגם שער החמישים מקבלים בני ישראל על ידי עבודתם⁵.

(1) אמור כג, טז. וראה לקו"ת במדבר י"ד, ד. שה"ש לה, ג.
 (2) ראה ג"כ תו"כ עה"פ. תוד"ה כתוב – מנחות סה, ב. רא"ש סוף פסחים.
 (3) פ' ראה טז, ט.
 (4) תניא פל"ו (מו, א).
 (5) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 996 הערה 8.

"וספרתם לכם ממחרת השבת" – הכוח לברר את השפל ביותר, המידות המושחתות של הנפש הבהמית, בא דווקא מהגבוה ביותר, "למעלה מסדר השתלשלות". כי כן היא המידה: כל הגבוה גבוה יותר – יורד למטה מטה יותר.

(לקוטי שיחות כרך א עמ' 269)

תספרו חמשים יום (כג, טז)

והלא אין סופרים אלא ארבעים ותשעה ימים? אלא העבודה של ספירת העומר ממשיכה את מ"ט שערי בינה, שער אחד ליום. ואין אנו סופרים את היום החמישים, שהוא כנגד השער החמישים, שכן זו בחינה נעלית ביותר ועבודתנו אינה 'מגיעה' לשם. אבל שער זה נמשך וניתן לנו מלמעלה לאחר שהמשכנו את כל השערים שניתן להמשיכם על ידי עבודה. "תספרו חמשים יום" – מכיוון ששער החמישים נמשך כתוצאה מעבודתנו בספירת העומר, מעלה עלינו הכתוב כאילו המשכנו גם את השער הזה.

(לקוטי תורה שיר השירים עמ' לה)

* * *

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מתרץ: לאחר סיום ספירת והמשכת המ"ט שערים, יש לספור מ"ט שערים נעלים יותר, שערים כאלו שעד עכשיו היו בבחינת "שער החמישים", למעלה מהשגה ותפיסה.

(לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 996)

ולקחתם לכם ביום הראשון (כג, ז)

ראשון לחשבון עונות (תנחומא כב)

מפרש הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב: עבודת הימים הנוראים, ראש השנה ויום הכיפורים, היא תשובה מיראה, ההופכת את הזדונות לשגונות בלבד; ואילו בחג הסוכות, שאז העבודה היא תשובה מאהבה ושמחה, נהפכים הזדונות לזכיות. "ראשון לחשבון עונות" – בחג הסוכות מתחילים העונות עצמם להתהפך לזכיות.

(משיחת חג הסוכות תרצ"ז)

וערבי נחל (כג, ז)

מין ידוע הוא הנקרא ערבי נחל. . ורוב מין זה גדל על הנחלים, לכך נאמר ערבי נחל, ואפילו היה גדל במדבר או בהרים כשר (רמב"ם הלכות לולב פ"ז)

חז"ל אמרו (ויק"ר פ"ל), שהערבה רומזת למי שאין בידו לא תורה ולא מעשים טובים. מובן אפוא שאין היהודי שבדרגת 'ערבה' מתאחד עם שאר הסוגים בגלל המעלות הגלויות שיש בו בפועל; אלא בזכות היותו יהודי, בן אברהם יצחק ויעקב, שהיא מעלה פנימית ועצמית. ומזה נשתלשל גם בהלכה, שאפילו ערבה שלא גדלה אצל הנחל (יהודי שנשבה לבין העכו"ם), אם היא רק ממין הידוע של ערבה (הוא מזרע אברהם יצחק ויעקב) – כשרה למצווה. וראה זה פלא – 'ערבה' נרמזת בפסוק 'וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים" (מלאכי ג).

(לקוטי שיחות כרך כב, עמ' 134)

פרשת אמור

אמור אל הכוהנים... ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

גם בתוך נפש האדם יש 'גדול' ו'קטן'. ה'גדול' הוא כוח השכל, וה'קטן' – כוח המעשה. מצווה התורה, שה'גדול', כוח השכל, צריך 'להזהיר' ולכוון את ה'קטן' – כוח המעשה. כלומר, צריכים ללמוד תורה על-מנת לעשות דווקא, וכמאמר חז"ל (קידושין מ) "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה".

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 327)

ולא תחללו (כב,לב)

"תחללו" – מלשון חלל ומקום פנוי.

"ולא תחללו" – אל תעשו חלל והפסק ביניכם לבין אביכם שבשמים על-ידי חטאים ועוונות.

פירוש נוסף:

"ולא תחללו" – אל תגרמו שיהיה חלל ומקום ריק מהשראת השכינה על-ידי גסות הרוח, שכן הגאווה דוחקת, כביכול, את רגלי השכינה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' לג)

ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב,לב)

"ונקדשתי" – כאשר אדם מתבונן שהקב"ה קדוש ומובדל לגמרי מהעולמות,

"בתוך בני ישראל" – מתעוררת בפנימיות ליבו אהבה ותשוקה עזה לקב"ה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' לג)

* * *

מפסוק זה למדו רז"ל (עבודה זרה נד) שחייב אדם למסור את נפשו על קידוש השם. ויש לדקדק, מדוע נאמר חיוב זה בסגנון של סיפור דברים, ולא בסגנון של ציווי?

אלא הכוח למסירת-נפש בא מה'אהבה המסותרת' שבנשמה, שהיא אהבה על-שכלית, למעלה מטעם ודעת. ומכיוון שהתורה היא חכמה וטעם ודעת, לא יכול להיות בה ציווי מפורש על מסירת-נפש.

זה גם הטעם שלא מצאנו בתורה נימוק על מסירת-נפש, כמו שמצאנו במצוות אחרות, ולדוגמה: 'לאהבה את ה' אלקיך גו' כי הוא חייך" (נצבים ל).

(לקוטי שיחות כרך יב עמ' 212)

וספרתם לכם ממחרת השבת (כג,טו)

"וספרתם לכם" – זו העבודה של בירור הנפש הבהמית, הארת ה'לכס'.

"ממחרת השבת" – זו בחינה שלמעלה מהזמן, למעלה מ'שבעת ימי ההיקף' של בריאת העולם. ובלשון החסידות: 'למעלה מסדר השתלשלות'.

מה שאין כן בגאולה העתידה, כיון שתבוא על ידי עבודתם של ישראל, שהתחילה מיציאת מצרים, לזכך לא רק את עצמו אלא גם כל אחד את חלקו בעולם¹⁸ – הנה על ידי זה יהיה העולם כלי לקבל את הגילוי שלמעלה בפנימיות, וכמו שכתוב¹⁹ "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר", שגם הבשר הגשמי יראה "כבוד הוי'". ואף על פי

הראשון בעבודה לבוא ל"כימי צאתך" בשלימות, לגאולה העתידה – בחינת "שמיני".

ג. על פי זה יובן הטעם לכך שספירת העומר היא בלילה, והיום הולך אחר הלילה¹⁰. הקרבת העומר היא קרבן, ובקרבות הדין הוא שהלילה הולך אחר היום¹¹, אבל בספירת העומר, אף על

ספירת הימים מורה על השיבות ויוקר הזמן, שצריך

לנצל כל יום, ואף כל שעה וכל רגע, ואם אין מנוצלים

זאת כדבעי, הרי זו אבידה שאינה חוזרת

שעבודת הנבראים אינה כלי לגילוי דלעתיד, מכל מקום, לאחר שלימות העבודה יתנו את הגילויים מלמעלה גם באופן דאתערותא דלעילא מצד עצמה, ובפנימיות.

ונמצא, שהגילויים של הגאולה העתידה יש בהם שני קצוות: א) גילוי אור שלמעלה לגמרי מהעולם, ואפילו על ידי עבודה הכי נעלית אי אפשר לקחתו; ב) ואף על פי כן יהיה הגילוי בעולם, בפנימיות.

וכיון שספירת העומר היא העבודה הראשונה בהכנה לגאולה העתידה, הנה "משכרה נדע מהותה"²⁰: כיון שהשכר עבור עבודה זו (באופן של מתנה) היא הגאולה העתידה, הרי מזה ראייה שגם בעבודה עצמה ישנם שני הקצוות בדוגמת הגילויים דגאולה העתידה: א) עניין הספירה הוא ספירת הימים מעת ההקרבה, שהוא עניין המשך של קדשים. ב) ואף על פי כן, הספירה עצמה – העבודה שמכשרת את העולם אל הגילוי – היא דווקא כפי סדר הבריאה²¹: "ברישא חשוכא והדר

פי שעניינה שסופרים כמה ימים עברו מהבאת והקרבת העומר¹², מכל מקום, הדין הוא שהיום הולך אחרי הלילה. ואינו מובן; כיון שהספירה היא ספירת הימים מההקרבה, למה¹³ יהיה הדין בספירה שונה מהדין בהקרבה?

והביאור בזה:

החידוש של הגאולה העתידה לגבי יציאת מצרים ומתן תורה הוא, שביציאת מצרים ואפילו במתן תורה היה הגילוי מלמעלה שלא על ידי עבודה (דאף שספרו מ"ט ימים, הרי במשך זמן קצר כזה לא היה שייך שבכוח עבודתם עצמה יצאו ממ"ט שערי טומאה¹⁴, ויזדככו כל כך להיות ראויים לקבל התורה), ולכן, "במשוך היובל"¹⁵, לאחר מתן תורה, נשאר העולם בחומרותו¹⁶, ועד שהיה יכול להיות לאחר זה חטא העגל – השורש של כל החטאים לאחר זה¹⁷;

(10) מנחות טו, א. שו"ע אדמו"ר ז"א או"ח סתפ"ט ס"ג.

(11) חולין פג, סע"א. תמורה יד, א.

(12) ראה משנה ספ"ו דמנחות ורמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז ה"ז, דנקצר ביום טו כשר.

(13) גלמוד מ"תמימות" (מנחות שם), אבל טעמה מאי?

(14) ראה זר"ח ר"פ יתרו.

(15) יתרו יט, יג.

(16) ראה ד"ה אד' שפתי שבסידור עם דא"ח (דר"ה – רלח, ג ואילך). ד"ה וכל העם רואים תש"ד (סה"מ תש"ד ע' 214 ואילך). ובכ"מ.

(17) שלכן "וביום פקדי (על איזה חטא שיהי) ופקדתי גו"

(תשא לב, לד), וכמרו"ל "אין לך כל פורענות כו' של עגל"

(סנהדרין קב, א. הובא בפרש"י עה"פ).

(18) תניא פל"ז.

(19) ישע"י מ, ה.

(20) תניא פל"ט (נג, א).

(21) ברכות בתחלתה.

"הרואה את הנולד"

והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה... איזו דרך שידבק בה האדם... רבי שמעון אומר הרואה את הנולד (פרק ב משניות א, י)

ביאור כ"ק אדמו"ר:

אמרו חז"ל איזהו חכם הרואה את הנולד, שבכל דבר הוא מסתכל ורואה את הנולד מזה. ועניין זה הוא עיקר גדול בעבודת ה', כי להיות שקיום המצוות הוא עבודה גדולה וטרחה יתירה, וכמו כן עניין לאכפייא לסטרא אחרא על-ידי המניעה מעבירה הוא עבודה ויגיעה רבה, הנה זה אפשר להיות על-ידי זה שרואה את הנולד.

כמאמר והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, שהפסד המצווה צריך לחשב כנגד שכרה, שהפסד עכשיו הוא באין ערוך לשכר שיהיה אחר כך, כי הפסד הוא בדברים גשמיים שהם עניינים עוברים, ואילו השכר הוא שכר נצחי. ובפרט לפי המבואר בעניין שכר מצווה מצווה שמשוואה היא מלשון צוותא, והיינו ששכר המצווה הוא ההתקשרות בעצמות ומהות אין-סוף ברוך-הוא, הרי בודאי שאין ערוך כלל הפסד המצווה לגבי שכרה שיהיה אחר כך.

וכמו כן הוא גם כן לעניין שכר עבירה כנגד הפסדה, ששכר עבירה הוא "נופת תיטופנה שפתי זרה", הנה צריך לחשב שכר זה כנגד הפסד – "ואחריתה מרה כלענה", אשר גם הפסד זה הוא נצחי.

שהרי כמו ששכר המצווה הוא נצחי כנ"ל, כמו כן גם הפסד העבירה הוא נצחי, כמו שכתוב בתנאי לעניין טמטום המוח או טמטום הלב שנעשה על-ידי העבירות, שאף שכבר עשה תשובה נכונה, הרי עיקר התשובה בלב, והלב יש בו בחינות ומדרגות רבות והכול לפי מה שהוא אדם וכו', ומסיים, שהיום לא נתקבלה תשובתו ועונותיו מבדילים, או שרוצים להעלותו לתשובה עילאה יותר כו', ולכן אמר דוד וחטאתי נגדי תמיד, ומזה מובן שהפסד העבירה, אחריתה מרה, הוא עניין נצחי, ובמילא הנה שכר העבירה אינו נחשב לכולם כנגד הפסדה.

ועל-ידי זה שמחשב הפסד מצווה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה, מחשב ורואה מה שיהיה בסופו, שזהו על-דרך מה שכתוב איזהו חכם הרואה את הנולד, אזי יקיים את המצוות, מבלי הבט על גודל היגיעה שבדבר.

וזהו שמצינו במידות שמנו חכמים, שרבי שמעון בן נתנאל שהיתה מדתו 'ירא חטא', אמר איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם הרואה את הנולד. כי מכיוון שהיה ירא חטא בחר ב'הרואה את הנולד', שעל-ידי זה יהיה ירא חטא ולא יחטא לעולם. הנה, יראת חטא אינה היראה מפני העונשים ושאר העניינים הבאים מצד העבירות, כי אם היראה מצד עצם החטא, שחטא הוא מלשון חסרון, והיינו שעל-ידי העבירה יחסר לו תמיד ההתקשרות בעצמות ומהות.

בכדי שיהיה ירא חטא, היינו שיהיה ירא מכל עניין של חטא, גם דקדוק קל של דברי סופרים, וגם עניין שהוא לפנים משורת הדין, וגם עניין קדש עצמך במותר לך, שעל-ידי זה יחסר לו תמיד ההתקשרות בעצמות ומהות – הנה יראה זו באה על-ידי שרואה את הנולד.

(חלק ממאמר שבת פרשת משפטים תשי"ג. תורת מנחם כרך ז עמ' 341-343)

נהורא²², היום הולך אחר הלילה.

ד. והביאור בזה:

הסדר בקדשים הוא ש"הלילה הולך אחר היום", היפך מסדר העבודה בבריאה, "ויהי ערב ויהי בוקר"²³ – כי, סדר העבודה בבריאה הוא מלמטה למעלה: ההתחלה היא בחושך, ועל ידי

כאשר מביטים ורואים איך שמחוגי השעון זזים בכל רגע, הרי זו הטפת-מוסר הטובה ביותר, ודי גם בהתבוננות קלה בדבר כדי לפעול על עצמו לייקר את הזמן

ד. דובר פעם²⁷ שחודש אייר קשור עם ספירת העומר, כי, אף על פי שגם בחודש ניסן ובחודש סיון ישנה מצות ספירת העומר, הרי אין זה בכל ימי החודש, ורק בחודש אייר קשורים כל ימי החודש עם מצות ספירת העומר.

ויש לבאר המוסר-השכל מעניין ספירת העומר בפשטות ביותר – נוסף לכך שבכל עניין בתורה ישנם ששים ריבוא פירושים בפרד"ס התורה²⁸: תוכנה של מצות ספירת העומר הוא – ספירת הימים, מנין הזמן. ועל פי הידוע שמניין מורה על חשיבות הדבר הנמנה, שלכן הדין הוא ש"דבר שבמנין אינו בטל"²⁹, הרי מובן, שספירת הימים מורה על חשיבות ויוקר הזמן, שצריך לנצל כל יום, ואפילו כל שעה וכל רגע, ואם אין מנצלים זאת כדבעי, הרי זו אבידה שאינה חוזרת³⁰.

אילו היה זמן מיותר, אזי היה מקום לחשוב שאף שזוהי אבידה, אין זה נורא כל כך, כי גם לאחר מיה שאיבד, יש לו זמן די צרכו;

עבודה צריך לזכך את העולם שיהיה כלי לאור האלקי; אבל בקדשים, סדר גילוי האור הוא מלמעלה למטה: ההתחלה היא באור, וגם הלילה שבא לאחרי היום, הרי זה עבודת הבריורים שבאה מצד הגילוי אור, שהגילוי של "יום" נותן כוח שיוכלו לירד אל החושך ולברר אותו²⁴.

בספירת העומר שהיא העבודה של בירורים מלמטה למעלה²⁵, לזכך את העולם עד שיהיה כלי לגאולה העתידה – הסדר הוא "ברישא חשוכא והדר נהורא", שמזככים את חושך העולם בדרך מלמטה למעלה; אבל אף על פי כן הספירה היא המשך לקרבן²⁶, היינו, שבעבודת הספירה ישנו

(22) שבת עז, ב.

(23) בראשית א, ה. ועוד.

(24) ולבד זאת, הנה עיקר ענין העבודה במקדש היא ביום, ובלילה היא רק בכדי לשלול הלאו דנותר (ראה לקו"ש ח"ג ע' 949).

(25) החלל מכירור המדות דנפש הבהמית, כמרומז בכך שהעומר הוא מן השעורים, ועז"נ (פ' ראה טז, ט. וראה לקו"ת במדבר טז, ד) "מהחל חרמש בקמה", "קמה הן המדות שהן קמות וגם נצבות... בתקפן בטבען כתולדותן, וצריך להניף עליהם חרמש... להכריתן ולהכניען תחת הקדושה", "להאיר אותן ולזככן", שזהו מ"ש "וספרתם לכם", כפירוש אדמו"ר הזקן ("היום יום" י אייר): "וספרתם הוא מלשון ספירות ובהירות כו" (מהנחה בלתי מוגה).

(26) וכן הוא בעבודה עתה, משחרב בית המקדש, שאף שאין

הקרבת הקרבנות בגשמייות, מ"מ, ישנו ענינם ברוחניות. (27) ראה שיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר דאשתקד ס"ט (תו"מ חכ"ה ע' 257). וש"נ.

(28) שער הגלגולים הקדמה יז. שער רוח"ק בענין היחודים על קברי צדיקים הקדמה ג (קת, ב). לקוטי מהרח"ו שבסוף שערי מאמרי רז"ל להאריז"ל.

(29) ערלה פ"ג מ"ו. ביצה ג, ב. וש"נ. טושו"ע יו"ד רסק"י.

* * *

הפ"נ שבמכ[תבן] יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נב"מ ז"ע.

מרצים – לשאלות נפוצות

במכתב אישי אל כמה אנ"ש פנו מ"צעירי אגודת חב"ד" כדלהלן:
 "כ' טבת תשל"ד
 "לכבוד... שלום וברכה
 "פני' זו היא אל קבוצה מצומצמת של אנ"ש, אשר למיטב ידיעתנו הם מרצים בהצלחה במקומות ובחוגים שונים, במסגרת "ערבי חב"ד", וכיו"ב.

"עקב התרחבות הפעולות ב"ה, וכדי להיענות לפניית הרבות, הכרח להכשיר מרצים חדשים. דבר זה גם יקל את העומס על המרצים הקבועים. "אחד הצעדים הנחוצים הוא – להוציא לאור חוברת של הרצאות לדוגמה עבור מרצים חדשים. "לפיכך הנך מתבקש לשלוח לנו בהקדם הרצאה, אחת או יותר, מאלה שהשמעת בהצלחה (לפני חיילים, לפני סטודנטים, לפני נוער תיכוני, וכו') על-מנת לפרסמה בחוברת הנ"ל.
 "כן הנך מתבקש לשלוח את תשובותיך (שאתה נותן בדרך כלל) לשאלות נפוצות של מאזינים (כגון: היחס למדינה, מדוע אין הרבי עולה לא"י, בני ישיבות בצבא, מעמד הנשים בחסידות, ההבדל בין חב"ד לזרמים חסידיים אחרים, מדוע לא להקל בדת על-מנת לקרב אנשים חילוניים אליה, יחס חב"ד למפלגות הדתיות, שלום וגבולות ביטחון, תלבושת חסידית, וכו' וכו'), אף אלה על-מנת לפרסמן באותה חוברת. בכבוד רב, ההנהלה".

בהיותנו במילאנו, ונשמח לראותך בהיותך בארצנו הקדושה. בכבוד רב ובידידות רבה, אברהם בידרמן מזכיר פרטי להרב הראשי".
 בשולי המכתבים יצוינו כאן מספר אפיזודות: שליח מכובד היה מתלונן בפני הרבי שהרב המקומי בעירו מציק לו. אך הרבי בתגובה הזהירו כי בשום-אופן לא יציק לרב חזרה...
 שליח נוסף באירופה נקרא פעם עם הגיעו לניו-יורק לחדרו של הרב חדקוב, שאמר לו: "לא נשלחת ל... כדי לריב עם הרב המקומי".... – למרות שהאחרון היצר את צעדיו וק"ל (אוצרות ליובאוויטש).

היכן שזקוקים לעזרתו

הנה מענה מיוחד לילד בר מצוה ששאל מדוע הרבי לא גר בארץ:
 ח' טבת תשד"מ
 האברך אסף שי',
 שלום וברכה!
 במענה על ההודעה על-דבר הכנסו לגיל מצות... נ.ב.
 לכתבו אודות מקום דירת האדם – הקובע בזה הוא לא איפה יהיה לו נעים יותר וטוב יותר, אלא איפה הוא יוכל לעשות יותר מעשים טובים ואיפה זקוקים יותר לעזרו.
 ובדוגמה רופא – כפשוטו שצריך לקבוע דירתו במקום שזקוקים יותר לעזרתו, ולא במקום אשר מקווה שיהיו חיו נוחים יותר.
 ובאמת – הרי כל אדם צריך 'לרפאות' סביבתו, להביא בה 'אור' וקדושה יותר, ובנוגע ליהודים – כל אחד ואחת מהם תפקידו הראשוני והעיקרי להביא בסביבתו יהדות יותר.

שלא באו עדיין, הרי הוא צעיר, כך, שגם יהודי בן קי"ט שנה ושנ"ג ימים, זקוק להתבוננות בעניין יוקר הזמן, כדי לייקר את הרגע האחרון שנותר לו לחיות ולעבוד עבודתו;
 אבל, בעיקר צריכים להזהיר על כך את הצעירים, כי, לצעירים יש מעלת המרץ, ולכן צריכים לחטוף ולנצל את הזמן שהם במלוא המרץ, וגם בגלל שאצלם ישנם פיתויי היצר כו', כנ"ל.

כל אחד, הנה לגבי הימים והשנים שכבר עברו, נחשב לזקן, ולגבי הימים שלא באו עדיין, הרי הוא צעיר, כך שגם יהודי בן קי"ט שנה ושנ"ג ימים זקוק להתבוננות בעניין יוקר הזמן

ז. וכן הוא בנוגע לעניין שהזמן גרמא: בימים אלו חוגגים את יום ההולדת של "צעירי אגודת חב"ד" ב'ב' אייר³³. ובכן, יש להתבונן בכל הנ"ל ולייקר את הזמן וכו'.
 ועל ידי זה זוכים להוספה בעניין הזמן – על דרך שמצינו בחזקיה שהיתוספו לו חמש עשרה שנה³⁴, ולדעה אחת היתוספו לו חמש עשרה שנה חדשים³⁵, שהוא עניין המשכת בחינת י"ה³⁶ שלמעלה מהעולמות, ועד להמשכה חדשה ממש שלמעלה גם מבחינת י"ה.
 [כ"ק אדמו"ר נתן קנקן משקה עבור צעירי אגודת חב"ד, באמרו, שמסתמא יערכו אסיפה בימים אלו].

(מהתועדות ש"פ שמיני, מבה"ח אייר, ה'תש"כ. תורת-מנחם כרך כח עמ' 78-84, 86 – בלתי מוגה)

אבל האמת היא שהקב"ה נותן לכל אדם זמן קצוב, כמו שכתוב³¹ "ימים יוצרו", שבו צריך למלא עבודתו ולהגיע לשלימות הנדרשת ממנו. לא נותנים רגע אחד פחות, אבל גם לא נותנים רגע אחד יותר. וכיון שכן, הרי כאשר עובר רגע שלא נוצל כדבעי, אזי נחסר בשלימות הנדרשת ממנו. ואין זה רק חסרון של פרט מסוים, אלא החיסרון הוא בכללות השלימות שהיה צריך להגיע אליה, כך, שבגלל החיסרון של רגע מסוים, נחסר בכל

פרט ופרט בעבודתו. וזוהי ההוראה מעניין ספירת העומר – שכאשר מחסירים יום אחד, הרי זה נוגע לכללות עניין ה"תמימות"³². וזהו גם מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"שעון" הוא מטיף מוסר אילם ("א" שטומער מוסר-זאגער"). – הוא אמנם לא אומר מאומה, אבל, כאשר מביטים ורואים איך שמחוגי השעון זזים בכל רגע, הרי זו הטפת-מוסר הטובה ביותר, ודי גם בהתבוננות קלה בדבר כדי לפעול על עצמו לייקר את הזמן.

ו. והנה, טבע בני אדם הוא שכאשר מתבגרים אזי מתחילים לחשוב שחבל על הזמן שעבר, שבו היו יכולים לפעול ולעשות דבר פלוני ופלוני, ואילו כאשר צעירים אזי עושים חשבון שיש מספיק זמן, ודוחים את הפעולה הנדרשת מיום ליום. ולכן, התבוננות הנ"ל נוגעת ביותר לצעירים, כדי שלא יטעו בדבר.

האמת היא, שצריכים להזהיר על זה את כולם גם את הזקנים, כי כל אחד, הנה לגבי הימים והשנים שכבר עברו, נחשב לזקן, ולגבי הימים

(31) תהלים קלט, טז. וראה לקו"ש חט"ז ע' 273. וש"נ.
 (32) ראה גם שיחת ש"פ אחרי הנ"ל ס"י (שם ע' 258). וש"נ.

עתה הזמן לפעול

עבודה באופן של בליגבול ומסירות נפש

כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר: כשיבוא משיח, "וועט מען זיך כאפן פארן קאפ און שרייען געוואלד" [=יתפסו בראש ויצעקו 'אבוי'] – זה עתה היה זמן שיכלו לפעול בו הרבה כל כך, ולא עשו זאת! והיינו, שלאחרי ביאת המשיח יהיו "שנים אשר גו' אין גו' בהם חפץ", ואילו זמן העבודה ("ימים שיש בהם חפץ") הוא עתה דווקא. אלא שעתה אין מרגישים את מעלת העבודה, ולכן לאחרי ביאת המשיח, כשתתגלה מעלת עניין העבודה – אזי יצטערו ("עס וועט פארדריסן") על כך שלא פעלו קודם לכן. ועל-פי זה, הרי אף שעתה הוא העלם ואין מרגישים עניין זה, מכל מקום, זה גופא שיודעים שבקרוב יבוא הזמן שבו יצטערו על העדר העבודה – הרי ידיעה זו גופא צריכה להוסיף נתינת כוח בעבודה, שלא להסתפק בהנהגה שעד עכשיו, וגם לא בהוספה על זה "כהנה וכהנה", שהרי ככל שיוסיף בעבודתו – יהיה הכול בהגבלה; אלא העבודה צריכה להיות באופן של בלי גבול, מצד יחידה שבנפש, דהיינו עבודה במסירות-נפש. והיינו, שכל עניין שעושה, הן בלימוד התורה והן בקיום המצוות, יהיה מתוך מסירות נפש. וכמאמר כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, שמסירות נפש אין פירושה לטפס על הגג ולהפיל עצמו ממנו... אלא מסירות נפש פירושה, שכל פעולה קלה שעושה תהיה מתוך מסירת נפש. והיינו, שאף שנדמה לו שאין זו אלא פעולה קלה ("אָ קלייניקייט"), מכל מקום, כשיתבונן בכך שהעולם כולו שקול, ובכל פעולה שעושה בכוחו להפוך את העולם כולו לכף זכות – אזי יראה שאין זה דבר קטן, ובמילא יהיה זה נוגע לו בכל כוחותיו ועד לעצם הנפש. ואז תהיה עבודתו במסירת נפש, כך, שאפילו פעולה קלה יעשה במסירת נפש.

חסיד הוא "רבי" בזעיר אנפין

[.] וכאשר כל אחד יעשה את עבודתו במסירת נפש – הרי הוא מקרב בכך את הגאולה, ונמצא, שפעולתו היא באמת לא פעולה קלה, כיון שעלידה הוא מקרב את הגאולה! והעניין בזה, שעלידי גילוי כוח המסירות נפש, שהוא עניין ביאת המשיח הפרטי – ועל דרך פתגם חסידים שחסיד הוא "רבי" בזעיר אנפין, ועל דרך זה ישנו בכל יהודי המשיח הפרטי, שהוא יחידה שבנפש – עלידי זה הרי הוא מקרב גם את הגאולה הכללית. והיינו, שעלידי זה שמוסיף בעבודתו, וההוספה אינה "כהנה וכהנה" בלבד, אלא (כנ"ל) בלי הגבלות כלל, מצד יחידה שבנפש, וכל זה בכל ענייניו, אפילו בפעולות קלות – אזי פועל הוא את עניין "שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך", דהיינו שתמורת עניין "כל גוים סבבוני גו' סבוני גם סבבוני", כמדובר לעיל שהכוונה בזה היא לעניינים הלא טובים שישנם בד' אמות של אדם מישראל – מתבטלים עניינים אלו, ובמילא פועל הדבר שגם הגוים כפשוטו מתבטלים, והטעם לזה – כיון ש"לא ידעוך", דהיינו שידיעתם היא רק בשם אלקים, בגימטריא הטבע, ולא בשם הוי' שלמעלה מהטבע, ולכן "תרדוף באף ותשמידם מתחת שמי הוי'". והתחלת כל עניין זה – היא העבודה במסירות נפש, קירוב ביאת משיח הפרטי, ועלידי זה – משיח הכללי.

(מהתוועדות ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשי"ז. תורת'מנחם כרך יט עמ' 363-356 – בלתי מוגה)

תודת הרבנים

להלן איגרת ששיגר הרב נסים אל הרה"ח ר' משה לאזאר משלוחי ורבני מילאנו, עם תום ביקור שערך בקיץ תשכ"ז במילאנו:
"לכבוד הרב משה לזר יצ"ו, מילאנו.
"שלום וישע רב,

"בשובי לירושלים מוצא אני לראוי להודות לכו' על הטרחה שטרח עמי בבקרי בפנימיית חב"ד באגם קומו שבהנהלת כו', ועל מידת הכנסת האורחים הנאה שנהג כלפי.
"ראיתיו חרוץ ושנון, מסור לתפקידו ועושה חיל. אברכו שיתן לו ה' כח להוסיף ולפעול למען חינוך ילדי ישראל בנכר, למען יהיו בנים נאמנים לה' ולתורתו ויתעוררו לעלות לארץ ישראל, שהיא בית חיינו, וכאן יוכלו לקיים יהדותם בשלימות. למזכרת תודה שלחתי לו היום ס' בני ישראל. בכבוד רב, יצחק נסים".

ומעניין לעניין, צילום אגרת ממזכירו של הרב אונטרמן בעל "שבט מיהודה" עם שובו מביקור במילאנו במהלך חודש שבט תשל"ב:
"לשכת הרב הראשי לישראל מן הגרא"י אונטרמן שליט"א. ב' אדר תשל"ב ירושלים ת"ו.
"לכבוד הרב לאזר הי"ו,

"אחדשה"ט שלום וברכה וכט"ס,
"חזרנו לעבודה הרגילה, ורק עכשיו אנו מתחילים להעריך את בקורנו במשך השבוע אצלכם. באופן כללי יצא כבוד הרב הראשי מרוצה מאד מהביקור, הוא נהנה להפגש עם הקהילה והרבנים, ובעיקר עם צבור מתפללי בתי הכנסת של הספרדים והאשכנזים האטלקים והפרסים. גם בקורו במוסדות החינוך גרם לו להנאה מרובה, אין צורך לציין במיוחד שכל החגיגות שהתקיימו להכנסת ספר-התורה עם סעודת המצוה ודברי התורה שנאמרו בהם גרמו גם הם קורת רוח רבה, ועל הכל נעים היה לשמוע את יהדות מילאנו בכללותה כיצד חולקת כבוד להרב הראשי של ישראל, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בדברי כל הנאומים שנשאו דבריהם.

"אני בא להודות בשם כבוד מרן הרב הראשי שליט"א, ובשמי אני על כל העזרה שהגשת לנו

יהודי לעשות את המירב שלו או שלה כדי להיאבק בכוחות שמאיימים על עצם היסודות של עמנו – לכל לראש כאשר הוא מוצא אותם בסביבתו הקרובה ביותר.
בברכה.

כבודה של תורה

בהזדמנות מסויימת התבטא הרבי: "מנהג ישראל כאשר מגיעים למקום מסויים – מבקרים שם את העניינים של קדושה וכמובן גם עורכים ביקור אצל הרב!..."

משנבחר הגאון הגדול רבי יצחק נסים לרב ראשי ספרדי 'ראשון לציון' בשנת תשט"ו, מיהרה הנהלת אגודת חסידי חב"ד לשגר לו מכתב ברכה (ייתכן והדבר נעשה על פי הוראה מפורשת שנתקבלה מהרבי או מזכירות הרבי) המתפרסם כאן לראשונה בפרסום ראשון:

"כבוד הרב הגאון המפורסם לשם תהלה ותפארת איש האשכולות ובעל מדות תרומיות חריף ובקי, כבוד שם תפארתו כו' וכו' הרב רבי יצחק שליט"א נסים "ראשון לציון" הרב הראשי לישראל ירושלים.
"שלום רב וברכה!

"אגודת חסידי חב"ד – צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו על אלפי חבריה והמון מוסדותיה, ישיבותיה וכפרה "כפר חב"ד ספריא" מתכבדת בזה להביע לכבוד הדר"ג שליט"א מיטב איחוליה וברכותיה העמוקות והכי לבביות לרגל הכרתו בכתר "ראשון לציון" הרב הראשי לישראל.

"יזכה כבוד הדר"ג שליט"א לאחד שבטי ישראל בשאיפתו הכנה והנאמנה ובימיו ובימינו ירום קרן התורה והדת בארצנו הקדושה ת"ו ויזכה לאריכות ימים ושנים מלאי נחת וכל טוב, בריאות נכונה ונחת רב. ונזכה לגאולה שלימה עלידי משיח צדקנו בקרוב ממש. ברגשי כבוד ויקר. ההנהלה".
הרב נסים קיים קשרים אדוקים ואמיצים עם הרבי. במדור זה פורסם בעבר איגרת ששלח לרבי במנחם-אב תשכ"ב (נעתקה לאחר-מכן ב'שמן ששון מחבריך' כרך א' עמ' 121).

לא לנטוש את ה'חזית'

למשאלת הרבים שהרבי יעלה או יבקר בארץ הקודש השיב הרבי בסגנונות שונים • מענה תורני מהגמרא בחולין... • התועלת בנוכחות יהודים בחו"ל – המסייעת לעצם קיום היהדות ויהודים בארץ־הקודש • שאלה שאינה מועילה למילוי השליחות האישית... כי גם המענה אליה קשורה בביצוע השליחות כל עוד לא הסתיימה! • והיכן רופא צריך לגור?... – במענה לילד בר־מצוה • רשימת המשך לגיליון הקודם

עיינו בגמרא חולין...

ביום ד' ב' דראש־חודש מרחשון תשכ"ו כתב הת' יוסף מינקוביץ לחברו, הת' מנחם מענדל שי' וולף (כיום מנהל סניף קה"ת בארץ־הקודש):
 "בטח שמעת כבר שהגישו פתקא לכ"ק אדמו"ר שליט"א שחמשה מהאורחים מארץ־ישראל רוצים להיכנס בתור באי"כוח להזמינו לבוא לארץ־ישראל.
 כשהרב חדקוב מסר את הפתקא לכ"ק אד"ש נטל כ"ק גמרא חולין, פתחה ואחר־כך אמר: תאמרו להם שיראו מה שכתוב בחולין דף צ"ב עמוד א' ובפירוש רש"י שם" (הכותב מציין: "עייין שם. ודיילמבין")."

שאלה שאיננה חדשה

בשלהי חודש תשרי תשכ"ו נכנס ל'יחידות' ר' משה גרינברג – יהודי גליציאני מבני ברק שנשא בזיווג שני את בתו של הרב מנחם מענדל – בן כ"ק אדמו"ר מהר"ש.
 טרם כניסתו הכניס לרבי פתק עם שאלות ובין

השאלות הייתה המפורסמת מדוע אין הרבי מגיע לארץ־ישראל.

להלן תמצית הדברים שענה לו הרבי ביחידות, כפי שנרשמו בשעתו על־ידי אחד ה'תמימים' שהעלה אותם על הכתב:
 שאלה: מפני מה לא מגיע כ"ק אדמו"ר שליט"א לארץ־ישראל?

תשובה: שאלה זו הרי איננה חדשה, רבים השואלים אותה וגם שאלו מכ"ק מו"ח אדמו"ר, אביו אדמו"ר מוהרש"ב, אדמו"ר מהר"ש ואפילו מהצמח"צדק, ואם הם לא נסעו מפני מה אני אשנה!?

שאלה: הרי חמיו, אדמו"ר מוהרי"צ, ביקר בארץ־ישראל בשנת תרפ"ט!

תשובה: אבל הוא לא השתקע שם.
 שאלה: הרי בגמרא (כתובות ק"ב), נאמר: "כל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה?"

תשובה: האם ידועים לכם דברי חז"ל אודות תקופות מסוימות שיהודים בא"י היה להם שייכות עם עבודה־זרה?

(השואל נבהל, אך כ"ק המשיך):
 המצב הוא כיום שנוטלים כסף מיהודים ובונים מסגדים ומחלקים צלמים לנוצרים... בכלל יכולים

לקבוע שלולי יהדות ארצות־הברית לא היו יכולים להתקיים כמעט כל הישיבות בארץ־ישראל.
 גם העובדה שלא לוקחים בחורים – היושבים ולומדים תורה – לצבא היא – אגלה לכם סוד – בזכות הסכם שנחתם כאן (בארצות־הברית)...
 וכאמור, לולי יהדות ארצות־הברית היה כבר בן גוריון עוקר היהדות בארץ־ישראל!

נוכחות בחו"ל – הכרח קיומי

בד' ניסן תשל"ו (אגרות־קודש כרך לא עמ' קעז) מתייחס הרבי למכתב תושב העיר רחובות בנושא דידן – "אשר אף על פי שבא גם בטענה, הרי זה מנהג ישראל ישן נושן"...
 הרבי עונה בגוף שלישי:

עד כמה נחוצה וזקוקה ומוכרחת לקיום הגשמי של העם היושב בארץ הקודש נוכחות... של אנשי ישראל הנמצאים דווקא בחו"ל... נקודה המודגשת ובולטת ביותר דווקא בשבועות הכי אחרונים.

לא יעזוב הרועה

בצורה גלויה וישירה שוחח הרבי על כך עם הגאון מבוסטון רבי מרדכי סאוויצקי (זצ"ל) בשנת תשמ"ח ('מקדש מלך' כרך ב' עמ' 372).
 הרבי כרך זאת בעובדה שכב' קדושת אדמו"ר מוהרי"צ לא נסע לארץ ישראל "מפני שנשיא ישראל לא יעזוב צאן מרעייתו".
 אם כי הרבי עצמו מציין "למרות שבוודאי היו טעמים נוספים!"

ניצול השליחות במלואה במקומו!

בהזדמנות העניק הרבי הסבר חופשי לשאלה, במכתב ארוך באנגלית מתוך ארכיון מינדל שהתפרסם בעיתון כפר חב"ד (גיליון 1617 עמ' 12) בתרגום חופשי:

"ה... תשמ"ג... מר... סקוטסדייל, אריזונה שלום וברכה

הנני לענות על מכתבך, בו אתה כותב שאתה מוטרד ונבוך, ומבקש בדחיפות תשובה – בנוגע

לשאלה מדוע אני לא נוסע לארץ ישראל. עם כל ההערכה הראויה, אני לא מבין בכלל מה תשיג מכך שתהיה לך תשובה לשאלה הזאת בעלת העדיפות העליונה.

יתירה מזו, מכיוון שהשם ברא כל דבר בהתאם לכוונה שלו, וכשיודעים ששום דבר אינו מיותר, זה יהיה בזבוז זמן ומאמץ של האדם אילו לא ינצלו את זה במידה המלאה ביותר.

מצד שני, שליחותו העיקרית של היהודי בחייו, כפי שרבותינו מבטאים אותה "אני נבראתי לשמש את קוני" (קידושין פבא), ועבודה זאת מתבצעת על־ידי חיזוק והפצת יהדות, לכל לראש בחייו האישיים של האדם, ואחר־כך בסביבתו של האדם, תוך שהוא זוכר ש'ואהבת לרעך כמוך' הוא הכלל הגדול של התורה (ויקרא יט, יח; בראשית רבה כד, ז). לפיכך, אם אדם יבזבז את זמנו ומרצו על עניינים מבחוץ, במקום לנצל אותם לביצוע שליחות חייו, זה יהיה בזבוז גלוי לעין ושיבוש של כל הסדר האלוכי.

בהתאם למידע שבידי, העיר שבה אתה חי היא עיר שבה יש מקום גדול מאוד לעבודה למען חיזוק היהדות, בכל הקשור ליהודים, וכן למען הפצת משה שנקרא 'שבע החוקים המוסריים', עם כל הפרטים שלהם, בכל הקשור לגויים, מכיוון שהם ניתנו על־ידי הקב"ה לבני נח, זאת־אומרת לכל האנושות. זוהי הסיבה לכך שאני מופתע עוד יותר מהשאלה שלך.

מכיוון שאתה כותב שאתה מאוד נבוך, ואתה כן מבקש תשובה מיידית, אני לא אתחמק מלתת לך תשובה – ועל אחת כמה וכמה כאשר התשובה היא פשוטה מאוד. לאמיתו של דבר, זה כבר מרומוז במה שנאמר למעלה לגבי החובה הראשונה של יהודי, ושל כל בן אדם, לבצע את שליחותו במקום שבו הוא חי, ורק לאחר שהוא עשה את כל מה שמצפים ממנו במקום זה, יש מקום לשקול האם הוא צריך ללכת למקום אחר ולהמשיך את שליחותו שם. כמוכן, אדם לא צריך לנטוש את 'החזית' לפני שהוא מוודא שהכל כשורה.

אני משתמש בביטוי 'החזית' בצורה מחושבת. אתה בוודאי יודע מה קורה מסביבך – בדיוק אותו דבר שקורה בכל מקום שבו יהודים חיים, ובמיוחד במקומות שהם מהווים מיעוט קטן – במונחים של ניכור כלפי יהדות, אובדן הזהות היהודית, נישואי תערובת והתבוללות מוחלטת. זוהי חובתו של כל